

ZWIERZĘTA

Ciekawostki o bobrach: 38 sprawdzonych faktów

Ciekawostki zebrał: Marcin Balana · Opublikowano: 17.10.2026 · Zaktualizowano: 20.10.2026 · Zweryfikowano: 20.10.2026

Bóbr europejski to największy gryzoń żyjący w Polsce: waży do 30 kg i mierzy do 110 cm. W 1928 r. w ówczesnej Polsce żyło zaledwie około 230 bobrów, a na koniec 2023 r. już 154 431. Bobry budują tamy i żeremia, a według szacunków ich rozlewiska zatrzymują ponad 200 mln m³ wody. Najdłuższa znana tama bobrów, w kanadyjskim Parku Narodowym Wood Buffalo, mierzy około 850 m.

NAJWAŻNIEJSZE W SKRÓCIE

- Na świecie żyją 2 gatunki bobrów: europejski i kanadyjski.
- Na początku XX w. zostało około 1200 bobrów europejskich, a dziś jest ich co najmniej 1,5 mln.
- W 1928 r. w Polsce żyło około 230 bobrów, a na koniec 2023 r. 154 431.
- W 2023 r. za szkody wyrządzone przez bobry wypłacono w Polsce około 43,5 mln zł odszkodowań.
- Bobry chronił w XI w. Bolesław Chrobry.
- Według szacunków rozlewiska bobrów zatrzymują w Polsce ponad 200 mln m³ wody.
- Najdłuższa tama bobrów na świecie mierzy około 850 m.

Bobry na świecie

1 Na świecie żyją 2 gatunki bobrów

Rodzaj *Castor* obejmuje 2 gatunki ziemnowodnych gryzoni: bobra europejskiego, zwanego też eurazjatyckim, i bobra kanadyjskiego, czyli amerykańskiego. Żyją w Ameryce Północnej, Europie i Azji. Bobry są największymi gryzoniami Ameryki Północnej i Eurazji oraz drugimi co do wielkości gryzoniami na świecie. Rodzina bobrowatych nie ma bliskich żyjących krewnych.[1]

Źródło: Encyclopaedia Britannica, Beaver , Data odczytu: 2026.10.16

2 Olbrzymi bóbr z epoki lodowcowej mierzył 2 m

Skamieniałości wskazują, że plejstoceni bóbr olbrzymi *Castoroides* miał 2 m długości ciała i był mniej więcej wielkości niedźwiedzia czarnego. Był to największy gryzoń, jaki kiedykolwiek żył w Ameryce Północnej, i prowadził ziemnowodny tryb życia. Współczesne bobry to pozostałość bogatej historii ewolucyjnej, obejmującej 24 wymarłe rodzaje. Większość z nich nie żyła w wodzie, lecz kopała nory na lądzie.[1]

Źródło: Encyclopaedia Britannica, Beaver , Data odczytu: 2026.10.16

3 Na początku XX w. zostało tylko około 1200 bobrów europejskich

Na początku XX w. na świecie żyło już tylko około 1200 bobrów europejskich, rozproszonych w 8 znanych populacjach. Do tak niskiej liczebności doprowadziły nadmierne polowania. Zarówno zasięg, jak i liczebność gatunku osiągnęły wtedy najniższy poziom. Według autorów wyniki badań

DNA z Polski najłatwiej wyjaśnić przetrwaniem co najmniej 1 dodatkowej, nieodnotowanej populacji.[2][3]

Źródła: Halley D., Schwab G. (Norsk institutt for naturforskning), Eurasian beaver population and distribution: the past, present and future, prezentacja BeaverCON 2020 , Data odczytu: 2026.10.20; Halley D.J. i in., Population and distribution of beavers Castor fiber and Castor canadensis in Eurasia , Data publikacji: 2020.08.19, Data odczytu: 2026.10.20

4 Dziś bobrów europejskich jest co najmniej 1,5 mln

Minimalną liczebność bobra europejskiego szacuje się dziś na około 1,5 mln zwierząt, wynika z przeglądu opublikowanego w „Mammal Review”. To ponad 3 razy więcej niż według pierwszego współczesnego szacunku z 1998 r. W latach 2000–2020 zasięg gatunku szybko się powiększał, zwłaszcza w zachodniej i środkowo-południowej Europie. Około połowa wszystkich bobrów europejskich żyje w Rosji.[3][4]

Źródła: Halley D.J. i in., Population and distribution of beavers Castor fiber and Castor canadensis in Eurasia , Data publikacji: 2020.08.19, Data odczytu: 2026.10.20; Beaver Trust, Population and distribution of beavers Castor fiber and Castor canadensis in Eurasia , Data publikacji: 2023.07.20, Data odczytu: 2026.10.20

5 Pierwszą reintrodukcję bobrów przeprowadzono w latach 1800–1810

Pierwsza znana próba przywrócenia bobrów odbyła się w latach 1800–1810 w Czechach, a wypuszczona populacja przetrwała do 1876 r. W XX w. takich akcji było znacznie więcej. Szwajcaria wypuściła 141 bobrów w latach 1956–1977, a Rumunia około 250 bobrów w latach 1998–2003, do 3 systemów rzecznych.[2]

Źródło: Halley D., Schwab G. (Norsk institutt for naturforskning), Eurasian beaver population and distribution: the past, present and future, prezentacja BeaverCON 2020 , Data odczytu: 2026.10.19

6 W 2009 r. bobry wróciły do Szkocji po 400 latach

Projekt Scottish Beaver Trial ruszył w 2009 r. i po 400 latach przywrócił bobry Szkocji. Była to pierwsza licencjonowana reintrodukcja ssaka w Zjednoczonym Królestwie. Terenem próby był las Knapdale w środkowej części hrabstwa Argyll. Pięcioletnie partnerstwo, w którym prowadzono projekt, zakończyło się w maju 2014 r.[5]

Źródło: Royal Zoological Society of Scotland, Scottish Beavers , Data odczytu: 2026.10.19

7 Od 1 maja 2019 r. bobry są w Szkocji pod ochroną

Bobry uzyskały w Szkocji status gatunku chronionego 1 maja 2019 r. Do końca tego roku szkocka agencja przyrody NatureScot otrzymała 67 wniosków o zezwolenia i przyznała 45. Na ich podstawie zastrzelono 87 bobrów i usunięto 83 tamy. Kolejnych 15 bobrów odłowiono żywcem i przewieziono m.in. do Argyll, Devon, Gloucestershire i Somerset.[6]

Źródło: NatureScot, NatureScot Beaver Licensing summary – 1st May to 31st December 2019 , Data odczytu: 2026.10.19

8 W Szkocji żyje około 1000 bobrów

Badanie przeprowadzone w latach 2020–2021 wykazało, że w Szkocji żyje około 1000 bobrów. Liczba zajętych terytoriów wzrosła ponad 2 razy, do 251, a liczba bobrów wzrosła ponad 2 razy w ciągu 3 lat. W poprzednim badaniu, z 2017 r., przebadano około 1300 km brzegów rzek i jezior.[7]

Źródło: University of Exeter, Scotland's beaver population , Data publikacji: 2021.08.11, Data odczytu: 2026.10.19

9 W 1946 r. wypuszczono 25 par bobrów na Ziemi Ognistej

Na wyspę Ziemia Ognista w Ameryce Południowej sprowadzono w 1946 r. 25 par bobrów kanadyjskich. Do połowy lat 90. bobry dotarły na kontynentalną część Chile. Na Ziemi Ognistej zmieniają 30–50% długości strumieni, a ich rozlewiska i łąki zajmują 2–15% powierzchni krajobrazu. Zagęszczenie wynosi zwykle od 0,5 do 2,05 kolonii na 1 km cieku.[8]

Źródło: Anderson C.B. i in., Do introduced North American beavers *Castor canadensis* engineer differently in southern South America? An overview with implications for restoration , Data publikacji: 2008.12.15, Data odczytu: 2026.10.20

10 Bóbr jest od 1975 r. oficjalnym symbolem Kanady

Bóbr stał się oficjalnym symbolem Kanady 24 marca 1975 r., gdy ustawa o symbolu narodowym Kanady otrzymała sankcję królewską. Zwierzę zawdzięcza to roli w handlu futrami, który trwał od XVII w. do połowy XIX w. Skóry bobrów były poszukiwane zwłaszcza do wyrobu wodoodpornych filcowych kapeluszy, modnych w Europie. Ten handel doprowadził bobra niemal do wymarcia.[9]

Źródło: Rząd Kanady, Canadian Heritage, Official symbols of Canada , Data odczytu: 2026.10.20

Bobry w historii Polski

11 Bobry chronił w XI w. Bolesław Chrobry

W XI w., czyli ponad 900 lat temu, Bolesław Chrobry zastrzegł dla siebie wyłączne prawo ubijania bobrów i powołał urząd bobrowniczych. Ci strażnicy chronili żeremia i tamy oraz teren wokół nich na odległość strzału z łuku, a zimą nawet dokarmiali bobry. To najstarszy akt prawny dotyczący ochrony przyrody na ziemiach polskich i jeden z najstarszych w Europie. Ochrona miała jednak charakter użytkowy: bobry dostarczały skór, stroju bobrowego i mięsa.[10]

Źródło: Portal Gov.pl, Edukacja Ekologiczna, Bóbr gatunek kluczowy dla retencji i różnorodności biologicznej , Data publikacji: 2026.04.07, Data odczytu: 2026.10.16

12 W XIV w. bobry uznano za zwierzęta królewskie

W XIV w., czyli ponad 600 lat temu, Statuty wiślickie wzmocniły ochronę bobrów, nakładając surowe kary za zabicie bobra i niszczenie żeremi. Bobry uznano za zwierzęta królewskie, stanowiące wyłączną własność monarchy, a polowanie na nie, zwane bobrownictwem, zarezerwowano dla władcy i osób przez niego uprawnionych. O bobry dbali też Kazimierz Wielki i Władysław Jagiełło.[10]

Źródło: Portal Gov.pl, Edukacja Ekologiczna, Bóbr gatunek kluczowy dla retencji i różnorodności biologicznej , Data publikacji: 2026.04.07, Data odczytu: 2026.10.16

13 Statut Litewski chronił bobry do 1840 r.

Statut Litewski chronił bobry aż do 1840 r. Jeśli ktoś miał na cudzej ziemi bobrowe gony, mógł żądać od właściciela, by nie orał, nie karczował i nie kosił siana w odległości rzutu kijem. Chodziło o to, by nie płoszyć bobrów. Gon, z którego raz wypłoszono bobry, tracił bowiem całą swoją wartość.[11]

Źródło: Lasy Państwowe, Nadleśnictwo Srokowo, Goździewski J., Ochrona bobra europejskiego i obecny stan polskiej populacji , Data odczytu: 2026.10.19

14 W 1928 r. w Polsce żyło około 230 bobrów

W 1928 r. populację bobrów w ówczesnej Polsce szacowano na zaledwie 230 osobników. W okresie rozbiorów na bobry intensywnie polowano, a pod koniec XIX w. większość ludzi znała je już tylko z legend. Ochronę ścisłą wprowadzono w 1919 r., a do 1939 r. liczebność wzrosła do około 400. Po II wojnie światowej bobry żyły już tylko w północno-wschodniej Polsce i było ich nie więcej niż 130.[10]

Źródło: Portal Gov.pl, Edukacja Ekologiczna, Bóbr gatunek kluczowy dla retencji i różnorodności biologicznej, Data publikacji: 2026.04.07, Data odczytu: 2026.10.16

15 W 1955 r. Rosjanie wypuścili 70 bobrów w zlewniach Pregoty i Szeszupy

W 1955 r. Rosjanie wypuścili 40 bobrów w zlewni Pregoty i 30 bobrów nad rzeką Szeszupą, a rok później kilkanaście kolejnych przy granicy na terenie dzisiejszej Białorusi. Po II wojnie światowej bobry pojawiły się w Polsce nad Czarną Hańczą i Marychą. Nieco później dotarły nad jezioro Wigry.[11]

Źródło: Lasy Państwowe, Nadleśnictwo Srokowo, Goździewski J., Ochrona bobra europejskiego i obecny stan polskiej populacji, Data odczytu: 2026.10.19

16 W latach 1948–1949 sprowadzono do Polski 26 bobrów

W latach 1948 i 1949 kupiono i sprowadzono do Polski 26 bobrów z okolic Woroneża. Część wypuszczono nad Biebrzą, a część rozmnażano w ośrodku w Oliwie koło Gdańska. W 1958 r. bobry z Oliwy przeniesiono do Stacji Doświadczalnej PAN w Popielnie na Mazurach. W tym czasie bobry zaczęły też same migrować do Polski z terenów dzisiejszej Litwy i Białorusi.[10]

Źródło: Portal Gov.pl, Edukacja Ekologiczna, Bóbr gatunek kluczowy dla retencji i różnorodności biologicznej, Data publikacji: 2026.04.07, Data odczytu: 2026.10.16

17 W latach 1976–1986 przesiedlono 223 bobry

W 1974 r. ruszył Program Aktywnej Ochrony Bobra Europejskiego, opracowany przez prof. Wirgiliusza Żurowskiego. Polegał na przesiedlaniu bobrów z Popielna i dzikich zwierząt z Suwalszczyzny w wybrane miejsca w całej Polsce. W latach 1976–1986 przesiedlono w dorzecze górnej Wisły i Odry 223 osobniki, a bobry wróciły w Beskidy i Sudety. W latach 90. trafiły też w Bieszczady.[10][11]

Źródła: Portal Gov.pl, Edukacja Ekologiczna, Bóbr gatunek kluczowy dla retencji i różnorodności biologicznej, Data publikacji: 2026.04.07, Data odczytu: 2026.10.20; Lasy Państwowe, Nadleśnictwo Srokowo, Goździewski J., Ochrona bobra europejskiego i obecny stan polskiej populacji, Data odczytu: 2026.10.20

18 Do 2003 r. przesiedlono w Polsce ponad 1300 bobrów

Do 2003 r. odłowiono w północno-wschodniej Polsce i przesiedlono ponad 1300 bobrów. Po dwuletniej przerwie program wznowił w 1988 r. Polski Związek Łowiecki. Dzięki dobrej technice odłowów i sprawnemu transportowi śmiertelność bobrów w czasie przewozu nie przekraczała 3%. Wśród odłowionych bobrów proporcja płci wynosiła około 1:1.[11]

Źródło: Lasy Państwowe, Nadleśnictwo Srokowo, Goździewski J., Ochrona bobra europejskiego i obecny stan polskiej populacji, Data odczytu: 2026.10.19

Bobry w Polsce dziś

19 Na koniec 2023 r. w Polsce żyło 154 431 bobrów

Na koniec 2023 r. liczebność bobra europejskiego w Polsce wyniosła 154 431 osobników, podało Ministerstwo Klimatu i Środowiska. W 2020 r. było ich około 142 500. W samym województwie mazowieckim żyło w 2023 r. 17 928 bobrów. Zbiorcze dane za 2024 r. nie były jeszcze opublikowane w listopadzie 2025 r.[12][13]

Źródła: Ministerstwo Klimatu i Środowiska, odpowiedź na interpelację nr 9752 , Data publikacji: 2025.06.11, Data odczytu: 2026.10.20; Ministerstwo Klimatu i Środowiska, odpowiedź na zapytanie nr 2744 , Data publikacji: 2025.11.07, Data odczytu: 2026.10.20

20 W latach 2000–2022 liczba bobrów w Polsce wzrosła ponad 6 razy

Według danych publikowanych przez GUS w 2000 r. w Polsce żyło 24 464 bobry, a w 2022 r. już 149 908. Próg 100 tys. populacja przekroczyła w 2014 r., gdy liczyła 100 216 osobników. GUS zaznacza, że to szacunki Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, a nie wyniki jego własnych badań. Opierają się na danych z RDOŚ, pochodzących z inwentaryzacji i literatury, a nie z prac terenowych.[14]

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Komentarz do artykułu: Nareszcie znaleźliśmy winnego. Dziennik Gazeta Prawna z dnia 27-09-2024 r. , Data publikacji: 2024.09.27, Data odczytu: 2026.10.19

21 Na północnym wschodzie Polski żyje ponad 20 tys. bobrów

Najliczniejsza populacja bobrów w Polsce, licząca nie mniej niż 20 tys. zwierząt, żyje w północno-wschodniej części kraju. Młode bobry z Polski migrują dolinami rzek do Niemiec, Czech, Słowacji i na Białoruś. Nazwa rzeki Biebrzy pochodzi od litewskiego słowa „bebrus”, oznaczającego bobra.[10]

Źródło: Portal Gov.pl, Edukacja Ekologiczna, Bóbr gatunek kluczowy dla retencji i różnorodności biologicznej , Data publikacji: 2026.04.07, Data odczytu: 2026.10.16

22 Na Śląsku żyje ponad 7 tys. bobrów

Według szacunku z inwentaryzacji zamówionej przez RDOŚ w Katowicach w województwie śląskim żyje ponad 7 tys. bobrów w prawie 2 tys. rodzin. Najwięcej ich jest w północnej części regionu, w okolicach Częstochowy. Najgęściej zasiedlony jest Sosnowiec, gdzie potwierdzono 13 rodzin. Żadnej rodziny bobrów nie potwierdzono tylko w Katowicach, Chorzowie i Siemianowicach Śląskich, gdzie większość cieków jest mocno uregulowana, co prawdopodobnie tłumaczy brak bobrów.[15]

Źródło: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Katowicach, Bobry policzone , Data odczytu: 2026.10.16

23 W 2023 r. wydano 377 zezwoleń na zabicie bobra

W 2023 r. w Polsce wydano 377 zezwoleń na umyślne zabicie i 75 zezwoleń na umyślne chwywanie bobra europejskiego. Bóbr jest objęty częściową ochroną gatunkową, a jego status określa rozporządzenie Ministra Środowiska z 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt. Dla powiatu płockiego RDOŚ w Warszawie wydała 3 decyzje zezwalające na zabicie bobrów i żadnej na ich odłów lub przesiedlenie.[12]

Źródło: Ministerstwo Klimatu i Środowiska, odpowiedź na interpelację nr 9752 , Data publikacji: 2025.06.11, Data odczytu: 2026.10.19

24 W 2023 r. za szkody bobrów wypłacono około 43,5 mln zł

W 2023 r. za szkody wyrządzone przez bobry wypłacono w Polsce około 43,5 mln zł odszkodowań, za 5377 przypadków szkód. Kwota rośnie: w 2020 r. wyniosła około 29,2 mln zł, a w 2022 r. około 34,8 mln zł. Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie szacuje związane z bobrami koszty na około 3–4 mln zł rocznie w skali całego kraju.[12][13]

Źródła: Ministerstwo Klimatu i Środowiska, odpowiedź na interpelację nr 9752 , Data publikacji: 2025.06.11, Data odczytu: 2026.10.20; Ministerstwo Klimatu i Środowiska, odpowiedź na zapytanie nr 2744 , Data publikacji: 2025.11.07, Data odczytu: 2026.10.20

25 Prawie połowę odszkodowań za bobry wypłacono na Mazowszu

W 2023 r. w województwie mazowieckim wypłacono za szkody bobrów 20,3 mln zł odszkodowań, za 1869 przypadków. To około 47% kwoty wypłaconej w całej Polsce, choć Mazowsze miało około 35% wszystkich zgłoszonych przypadków szkód. Na koniec 2023 r. w tym województwie żyło 17 928 bobrów, czyli około 12% krajowej populacji.[12]

Źródło: Ministerstwo Klimatu i Środowiska, odpowiedź na interpelację nr 9752 , Data publikacji: 2025.06.11, Data odczytu: 2026.10.19

26 Rozlewiska bobrów w Polsce wyceniono na około 100 mln euro

Ministerstwo Klimatu i Środowiska wycenia rozlewiska bobrów w polskich warunkach średnio na 5 tys. euro z hektara. Przy 25 tys. ha rozlewisk daje to około 100 mln euro. Według resortu to wartość około 10 razy wyższa niż suma odszkodowań wypłacanych za szkody wyrządzone przez bobry.[13]

Źródło: Ministerstwo Klimatu i Środowiska, odpowiedź na zapytanie nr 2744 , Data publikacji: 2025.11.07, Data odczytu: 2026.10.19

27 Tylko około 3% stanowisk bobrów powoduje szkody

Badania Instytutu Nauk o Środowisku Uniwersytetu Jagiellońskiego wskazują, że rzeczywiste szkody powoduje tylko około 3% stanowisk bobrów w Polsce. Aktywność bobrów ogranicza się zwykle do 20–30 m od brzegu. Bobry mogą niszczyć uprawy, sady i groble, a kopiąc nory, osłabiać wały przeciwpowodziowe. Pomagają siatki na drzewach i wałach, rury przelewowe w przepustach oraz pas wierzb zostawiony przy brzegu.[10]

Źródło: Portal Gov.pl, Edukacja Ekologiczna, Bóbr gatunek kluczowy dla retencji i różnorodności biologicznej , Data publikacji: 2026.04.07, Data odczytu: 2026.10.16

Budowa i życie bobra

28 Bóbr europejski waży do 30 kg

Masa dorosłego bobra europejskiego dochodzi do 30 kg, a długość do 110 cm, co czyni go największym gryzoniem żyjącym współcześnie w Polsce i Europie. Bóbr ma opływowe ciało, chwytnie przednie łapy i masywne tylne łapy z palcami potężnymi błoną pławną. Jest zwierzęciem skrytym, aktywnym głównie nocą, o zmierzchu i o świcie.[10]

Źródło: Portal Gov.pl, Edukacja Ekologiczna, Bóbr gatunek kluczowy dla retencji i różnorodności biologicznej , Data publikacji:

2026.04.07, Data odczytu: 2026.10.16

29 Bobry rosną przez całe życie, a najcięższe ważą ponad 50 kg

Według Britanniki ciało bobrów osiąga do 80 cm długości, a zwykle ważą one 16–30 kg. Bobry rosną jednak przez całe życie, dlatego najcięższe osobniki mogą ważyć ponad 50 kg. Charakterystyczny ogon jest łuskowaty, płaski i ma kształt wiosła. Osiąga do 45 cm długości i 13 cm szerokości.[1]

Źródło: Encyclopaedia Britannica, Beaver , Data odczytu: 2026.10.16

30 Bóbr może przebywać pod wodą do 15 minut

Bobry pływać powoli, ale potrafią pozostawać pod wodą do 15 minut. Po zanurzeniu fałdy skóry zamykają im nozdrza i uszy, a oczy chroni przezroczysta trzecia powieka. Wargi zamykają się za siekaczami, dzięki czemu bóbr może ciąć i nosić gałęzie pod wodą, nie zachłystując się. Napędzają go głównie tylne łapy z błoną pławną, a przednie trzyma przy ciele.[1]

Źródło: Encyclopaedia Britannica, Beaver , Data odczytu: 2026.10.16

31 Pomarańczowe siekacze bobra zawierają żelazo

Zewnętrzne szkliwo siekaczy bobra jest pomarańczowe, bo wapń zastąpiło w nim żelazo, co czyni zęby bobra mocniejszymi niż u większości gryzoni. Bóbr ma masywne, dłutowate i stale rosnące siekacze, którymi ścina drzewa. Zimą żywi się tykiem i korą gałęzi zmagazynowanych pod wodą, a najchętniej wybiera wierzby i osiki.[1][10]

Źródła: Encyclopaedia Britannica, Beaver , Data odczytu: 2026.10.20; Portal Gov.pl, Edukacja Ekologiczna, Bóbr gatunek kluczowy dla retencji i różnorodności biologicznej , Data publikacji: 2026.04.07, Data odczytu: 2026.10.20

32 Futro bobra ma 2 warstwy

Futro bobra składa się z 2 warstw: krótkiego, gęstego podszerstka, który nie dopuszcza wody do skóry, oraz długich, lśniących włosów okrywowych. Gruczoły odbytowe wydzielają olej, który bóbr rozprowadza po sierści przednimi łapami i rozdwojonymi pazurami drugich palców tylnych łap. Obie płcie mają też gruczoły wytwarzające piżmową wydzielinę, zwaną strojem bobrowym, którą znaczą granice terytorium.[1]

Źródło: Encyclopaedia Britannica, Beaver , Data odczytu: 2026.10.16

33 Ogon bobra pełni co najmniej 4 funkcje

Duży, spłaszczony i pokryty zrogowaciałą łuską ogon bobra pełni co najmniej 4 funkcje. Służy jako ster podczas pływania i podpora na lądzie, jest magazynem tłuszczu i pomaga w regulacji temperatury ciała. Bobry używają go też do ostrzegania: zaniepokojony bóbr ucieka do wody i uderza ogonem o jej powierzchnię, wydając głośny, zaskakujący dźwięk, który alarmuje inne bobry.[10][1]

Źródła: Portal Gov.pl, Edukacja Ekologiczna, Bóbr gatunek kluczowy dla retencji i różnorodności biologicznej , Data publikacji: 2026.04.07, Data odczytu: 2026.10.16; Encyclopaedia Britannica, Beaver , Data odczytu: 2026.10.16

34 Bobry rodzą 1 miot w roku

Bobry są monogamiczne i rodzą 1 miot w roku. Po ciąży trwającej 105 dni wiosną przychodzi na świat od 1 do 9 młodych, zwykle 4. Na północy zasięgu bobry łączą się w pary od stycznia do marca, a na południu w listopadzie lub grudniu. Komunikują się postawą ciała, głosem, znakowaniem zapachowym i uderzeniami ogona. Polują na nie orły, duże jastrzębie i większość dużych drapieżnych ssaków.[1]

Źródło: Encyclopaedia Britannica, Beaver , Data odczytu: 2026.10.16

Bobry jako budowniczości

35 Żeremie może mieć 12 m szerokości

Żeremia bobrów, czyli kopulaste domy z gałęzi oblepionych mułem, mają zwykle 3 m wysokości i 6 m szerokości u podstawy, ale mogą osiągać 5 m wysokości i 12 m szerokości. Wejścia prowadzą pod wodą do przestronnej komory położonej powyżej jej poziomu. Mieszka w nich rodzina licząca do 8 bobrów. Zimą wilgotne ściany zamarzają, ocieplając żeremie i chroniąc je przed drapieżnikami.[1]

Źródło: Encyclopaedia Britannica, Beaver , Data odczytu: 2026.10.16

36 Rozlewiska bobrów zatrzymują ponad 200 mln m³ wody

Szacuje się, że bobry zatrzymują w swoich rozlewiskach ponad 200 mln m³ wody, a kilka razy więcej w przylegających gruntach. Na mokradłach utworzonych przez bobry żyje o 19% więcej gatunków zwierząt (zakres 0–40%), zwłaszcza płazów i bezkręgowców, a różnorodność funkcjonalna roślin jest o 55% wyższa niż na mokradłach powstałych bez ich udziału. Podczas wezbrań bobry celowo rozszczelniają tamy, by odprowadzić nadmiar wody.[10]

Źródło: Portal Gov.pl, Edukacja Ekologiczna, Bóbr gatunek kluczowy dla retencji i różnorodności biologicznej , Data publikacji: 2026.04.07, Data odczytu: 2026.10.16

37 Najdłuższa tama bobrów na świecie mierzy około 850 m

Najdłuższa znana tama bobrów ma około 850 m długości, czyli ponad 2 razy więcej niż Zapora Hoovera, i leży w Parku Narodowym Wood Buffalo w kanadyjskiej Albercie. W 2007 r. dostrzegł ją na zdjęciach satelitarnych badacz Jean Thie. W maju 2010 r. strażnicy Parks Canada sfotografowali ją z helikoptera.[16]

Rekord Źródło: Guinness World Records, Longest beaver dam , Data odczytu: 2026.10.19

38 Do rekordowej tamy bobrów dotarł pierwszy człowiek w 2014 r.

Pierwszym człowiekiem, który dotarł do najdłuższej tamy bobrów, był Amerykanin Rob Mark, który we wrześniu 2014 r. przeszedł około 200 km przez dzikie tereny. Tama leży około 80 km od Fort Chipewyan, na mokradłach między deltą rzek Peace i Athabasca a wyżyną Birch Mountains. Według Jeana Thie budowało ją kilka pokoleń bobrów, prawdopodobnie od połowy lat 70. XX w.[16]

Źródło: Guinness World Records, Longest beaver dam , Data odczytu: 2026.10.19

Bobry w liczbach

Parametr | Wartość

Gatunki bobrów na świecie | 2

Masa bobra europejskiego | do 30 kg

Bobry europejskie na początku XX w. | ok. 1200

Bobry europejskie dziś (minimum) | ok. 1,5 mln

Bobry w Polsce w 1928 r. | ok. 230

Bobry w Polsce w 2000 r. (szacunek GDOŚ) | 24 464

Bobry w Polsce na koniec 2023 r. | 154 431

Odszkodowania za szkody bobrów w 2023 r. | ok. 43,5 mln zł

Woda w rozlewiskach bobrów w Polsce (szacunek) | ponad 200 mln m³

Najdłuższa tama bobrów | ok. 850 m

Źródła danych: Portal Gov.pl (Edukacja Ekologiczna), Encyclopaedia Britannica, GUS (dane GDOŚ), Ministerstwo Klimatu i Środowiska, Mammal Review, Norsk institutt for naturforskning, Guinness World Records. Stan na 20 października 2026 r.

Mity i fakty o bobrach

FAŁSZ

„Bobry jedzą ryby”

Bobry są roślinożerne. Jedzą tylko spod kory, pąki, liście i gałązki drzew, zwłaszcza wierzb i osik, a także rośliny wodne i nadbrzeżne.[1]

Źródło: Encyclopaedia Britannica, Beaver , Data odczytu: 2026.10.16

FAŁSZ

„Bobry zawsze były w Polsce pospolite”

W 1928 r. w Polsce żyło około 230 bobrów, a po II wojnie światowej nie więcej niż 130. Obecna liczebność to efekt ochrony i przesiedleń.[10]

Źródło: Portal Gov.pl, Edukacja Ekologiczna, Bóbr gatunek kluczowy dla retencji i różnorodności biologicznej , Data publikacji: 2026.04.07, Data odczytu: 2026.10.16

FAŁSZ

„Bobry wszędzie wyrządzają szkody”

Według badań Uniwersytetu Jagiellońskiego rzeczywiste szkody powoduje tylko około 3% stanowisk bobrów w Polsce.[10]

Źródło: Portal Gov.pl, Edukacja Ekologiczna, Bóbr gatunek kluczowy dla retencji i różnorodności biologicznej , Data publikacji: 2026.04.07, Data odczytu: 2026.10.16

FAŁSZ

„Bóbr jest w Polsce pod ścisłą ochroną i nie wolno go odstrzelić”

Bóbr europejski jest objęty ochroną częściową. W 2023 r. wydano w Polsce 377 zezwoleń na umyślne zabicie bobra i 75 na jego chwywanie.[12]

Źródło: Ministerstwo Klimatu i Środowiska, odpowiedź na interpelację nr 9752 , Data publikacji: 2025.06.11, Data odczytu: 2026.10.19

FAŁSZ

„Liczba bobrów w Polsce jest dokładnie policzona przez GUS”

GUS publikuje szacunki Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, oparte na danych RDOŚ z inwentaryzacji i literatury, a nie na własnych badaniach ani pracach terenowych.[14]

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Komentarz do artykułu: Nareszcie znaleźliśmy winnego. Dziennik Gazeta Prawna z dnia 27-09-2024 r. , Data publikacji: 2024.09.27, Data odczytu: 2026.10.19

Źródła

1. Encyclopaedia Britannica, Beaver. Adres: <https://www.britannica.com/animal/beaver>. Data odczytu: 2026.10.16.
2. Halley D., Schwab G. (Norsk institutt for naturforskning), Eurasian beaver population and distribution: the past, present and future, prezentacja BeaverCON 2020. Adres: <https://www.nina.no/Portals/NINA/Bilder%20og%20dokumenter/Duncan%20Halley%20%26%20Gerhard%20Schwab%202020%20-Eurasian%20beaver%20population%20and%20distribution%20-%20the%20past%20C%20present%20and%20future.pdf>. Data odczytu: 2026.10.20.
3. Halley D.J. i in., Population and distribution of beavers *Castor fiber* and *Castor canadensis* in Eurasia. Wydawca: Mammal Review. Wydanie: t. 51, nr 1, 2021. Strony: 1–24. Adres: <https://doi.org/10.1111/mam.12216>. Data publikacji: 2020.08.19. Data odczytu: 2026.10.20.
4. Beaver Trust, Population and distribution of beavers *Castor fiber* and *Castor canadensis* in Eurasia. Adres: <https://beavertrust.org/journal-article/population-and-distribution-of-european-beavers-castor-fiber/>. Data publikacji: 2023.07.20. Data odczytu: 2026.10.20.
5. Royal Zoological Society of Scotland, Scottish Beavers. Adres: <https://www.rzss.org.uk/beavers/>. Data odczytu: 2026.10.19.
6. NatureScot, NatureScot Beaver Licensing summary – 1st May to 31st December 2019. Adres: <https://www.nature.scot/snh-beaver-licensing-summary-1st-may-31st-december-2019>. Data odczytu: 2026.10.19.
7. University of Exeter, Scotland's beaver population. Adres: <https://news-archive.exeter.ac.uk/2021/august/articles/scotlandsbeaverpopulation.html>. Data publikacji: 2021.08.11. Data odczytu: 2026.10.19.
8. Anderson C.B. i in., Do introduced North American beavers *Castor canadensis* engineer differently in southern South America? An overview with implications for restoration. Wydawca: Mammal Review. Wydanie: t. 39, nr 1, 2009. Strony: 33–52. Adres: <https://doi.org/10.1111/j.1365-2907.2008.00136.x>. Data publikacji: 2008.12.15. Data odczytu: 2026.10.20.
9. Rząd Kanady, Canadian Heritage, Official symbols of Canada. Adres: <https://www.canada.ca/en/canadian-heritage/services/official-symbols-canada.html>. Data odczytu: 2026.10.20.
10. Portal Gov.pl, Edukacja Ekologiczna, Bóbr gatunek kluczowy dla retencji i różnorodności biologicznej. Adres: <https://www.gov.pl/web/edukacja-ekologiczna/7-kwietnia-dzien-bobra>. Data publikacji: 2026.04.07. Data odczytu: 2026.10.16.
11. Lasy Państwowe, Nadleśnictwo Srokowo, Goździewski J., Ochrona bobra europejskiego i obecny stan polskiej populacji. Adres: https://fs.siteor.com/lasy/files/Nadle%20%C5%9Bnictwa/Srokowo/Konferencje/Ochrona_Bobra_europejskiego_i_obecny_stan_polskiej_populacji.pdf?1307618904. Data odczytu: 2026.10.19.
12. Ministerstwo Klimatu i Środowiska, odpowiedź na interpelację nr 9752. Adres: <https://api.sejm.gov.pl/sejm/term10/interpellations/attachment/ATTDHKHJC/i09752-o1.pdf>. Data publikacji: 2025.06.11. Data odczytu: 2026.10.20.

13. Ministerstwo Klimatu i Środowiska, odpowiedź na zapytanie nr 2744. Adres:
<https://api.sejm.gov.pl/sejm/term10/interpellations/attachment/ATTDNDKDM/z02744-o1.pdf>. Data publikacji: 2025.11.07.
Data odczytu: 2026.10.20.
14. Główny Urząd Statystyczny, Komentarz do artykułu: Nareszcie znaleźliśmy winnego. Dziennik Gazeta Prawna z dnia 27-09-2024 r.. Adres:
<https://stat.gov.pl/dla-mediow/komunikaty-prasowe/komentarz-do-artykulu-nareszcie-znalezlismy-winnego-dziennik-gazeta-prawna-z-dnia-27-09-2024-r-,131,1.html>. Data publikacji: 2024.09.27. Data odczytu: 2026.10.19.
15. Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Katowicach, Bobry policzone. Adres:
<https://www.gov.pl/web/rdos-katowice/bobry-policzone>. Data odczytu: 2026.10.16.
16. Guinness World Records, Longest beaver dam. Adres:
<https://www.guinnessworldrecords.com/world-records/longest-beaver-dam>. Data odczytu: 2026.10.19.